

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonės dėl BDAR 89 straipsnyje numatytų apsaugos priemonių ir nukrypti leidžiančių nuostatų, atsižvelgiant į reglamento dėl integruotos ūkių statistikos pasiūlymą, santrauka

(Visą šios nuomonės tekstą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima rasti EDAPP interneto svetainėje www.edps.europa.eu)

(2018/C 14/06)

Pasikonsultavus su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu dėl paties Europos Komisijos pasiūlyto reglamento, kuriame aptariamas integruotos ūkių statistikos projektas, kyla nedaug klausimų, susijusių su duomenų apsauga. Tačiau dėl pakeitimų, pasiūlytų vyksiant diskusijoms Taryboje, iškilo naujų klausimų, kurių iš pradžių nebuvo Komisijos pasiūlyme. Pažymėtina, kad jei šie pakeitimai būtų įtraukti į galutinį tekstą, Reglamento projektas būtų pirmasis ES teisėkūros dokumentas, į kurį įtrauktos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 89 straipsnyje numatytos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo teisės susipažinti su asmens duomenimis, juos ištaisyti ir teisės prieštarauti dėl jų tvarkymo statistikos tikslais. Todėl EDAPP palankiai vertina, kad Taryba konsultavosi su juo dėl šių naujų aplinkybių, ir taip suteikė EDAPP galimybę išreikšti nuomonę šiame procedūros etape.

Šioje nuomonėje pagrindinis dėmesys skiriamas BDAR 89 straipsnyje numatytų nukrypti leidžiančių nuostatų būtinumo nustatymui, atsižvelgiant į Chartiją. EDAPP pabrėžia, kad, visų pirma, teisė susipažinti su asmens duomenimis ir juos ištaisyti yra numatyta pačios Chartijos 8 straipsnio 2 dalyje, ir laikoma esmine teisė į asmens duomenų apsaugą sudedamąja dalimi. Bet kokios su šiomis teisėmis susijusios nukrypti leidžiančios nuostatos gali būti numatytos tik tais atvejais, kai tai būtina tikslui pasiekti, ir turi atitikti aukštus standartus, nurodytus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 52 straipsnio 1 dalyje ir BDAR 89 straipsnyje.

Nuomonėje ne tik pabrėžiamas poreikis rūpestingai įvertinti būtinumą, bet ir kalbama apie būtinybę kiek įmanoma sumažinti bet kokių apribojimų apimtį bei aptariamą reikalingą apsaugos priemonę. Be to, nuomonėje aptariamas BDAR 11 straipsnis, kuris gali padėti išspręsti kai kuriuos nacionalines statistikos institucijas nerimą keliančius klausimus, kai BDAR 89 straipsnyje numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos nebūtinos. Visų pirma, 11 straipsnyje numatyta, jog tais atvejais, kai duomenų valdytojas gali įrodyti, kad neturi galimybės nustatyti duomenų subjekto tapatybės, 15–20 straipsniuose numatytos duomenų subjekto teisės netaikomos.

Atsižvelgdamas į tai, EDAPP rekomenduoja, kad Taryba iš naujo įvertintų būtinumą taikyti siūlomas nukrypti leidžiančias nuostatas pagal standartą, numatytą BDAR 89 straipsnyje, kuris vertinamas atsižvelgiant į Chartiją. Jeigu ES teisės aktų leidėjas negali toliau pagrįsti būtinumo taikyti šias nukrypti leidžiančias nuostatas ir susiaurinti nuostatų taikymo sritį, EDAPP rekomenduoja vietoje to apsvaistyti, kaip BDAR 11 straipsnis gali padėti spręsti nacionalinėms statistikos institucijoms pagrįstą susirūpinimą keliančius klausimus. Tai gali būti svarbu tuose duomenų tvarkymo etapuose, kuriuose raktas, kuriuo asmuo prisijungia prie savo duomenų rinkinio, jau yra ištrintas, ir imtasi kitų organizacinių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad asmenų nebe galėtų vėl identifikuoti statistikos institucijos ar kitos šalys.

Tačiau EDAPP pabrėžia, kad pradiniu laikotarpiu, kuris dažnai reikalingas rengiant statistiką, per kurį asmenys turi išlikti tiesiogiai ar netiesiogiai identifikuojami, ir toliau galioja BDAR numatytos bendrosios taisyklės. Vien tai, kad techninių ir organizacinių priemonių taikymas siekiant suteikti prieigos ir kitas teises asmenims gali pareikalauti finansinių ir žmogiškųjų išteklių, savaime nepateisina nuostatų, leidžiančių nukrypti nuo asmenų teisių [užtikrinimui keliamų reikalavimų] pagal BDAR. Tai galioja visoms BDAR numatytoms duomenų subjektų teisėms, o labiausiai teisei susipažinti su savo asmens duomenimis ir juos ištaisyti, kurią reikalaujama užtikrinti Chartijoje (ji yra esminė teisė į asmens duomenų apsaugą dalis).

1. ĮVADAS IR PAGRINDINĖ INFORMACIJA

2016 m. gruodžio 9 d. Europos Komisija (toliau – Komisija) priėmė Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl integruotos ūkių statistikos, kuriuo panaikinami Reglamentai (EB) Nr. 1166/2008 ir (ES) Nr. 1337/2011, pasiūlymą (toliau – Pasiūlymas) ⁽¹⁾. Šio pasiūlymo tikslas – sukurti darnesnę, lankstesnę ir tarpusavyje susietą ūkių statistikos sistemą ir parengti teisinį pagrindą ūkių tyrimams, kurie bus pradėti nuo žemės ūkių surašymo 2020 m.

Pasikonsultavus su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu (toliau – EDAPP) dėl paties Komisijos pateikto Reglamento pasiūlymo, iškilo nedaug duomenų apsaugos klausimų, kurie pasiūlymo metu buvo išspręsti tinkamai. Iš tiesų, EDAPP palankiai vertina, kad Komisija su juo konsultavosi prieš priimdama Pasiūlymą ir kad į neoficialias jo pastabas buvo atsižvelgta. Visų pirma, jis pritaria dėl 16 konstatuojamoje dalyje pateiktų nuorodų į galiojančius duomenų apsaugą reglamentuojančius aktus, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB ⁽²⁾ ir nacionalines nuostatas, kuriomis ji įgyvendinama, taip pat į Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 ⁽³⁾, atsižvelgiant į atvejį. Be to, jis palankiai vertina 26 konstatuojamojoje dalyje pateiktą nuorodą į tai, kad buvo konsultuotasi su EDAPP. Kadangi 2016 m. gruodžio 9 d. paskelbtas Pasiūlymas iš esmės nekėlė nerimo dėl duomenų apsaugos klausimų, EDAPP nusprendė neteikti oficialios nuomonės tame etape.

Vis dėlto dėl kai kurių pakeitimų, svarstomų atsižvelgiant į derybas Europos Sąjungos Taryboje (toliau – Taryba) teisėkūros proceso metu, iškilo naujų klausimų, kurie nebuvo keliami pradiniam Komisijos pasiūlyme. Jei šie pakeitimai būtų įtraukti į galutinį tekstą, Reglamento projektas būtų pirmasis ES dokumentas, į kurį įtrauktos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) 89 straipsnyje numatytos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo teisės susipažinti su asmens duomenimis, juos ištaisyti ir teisės prieštarauti.

Šis svarbus naujas elementas pagrindžia EDAPP nuomonę šiuo procedūros etapu. Todėl EDAPP palankiai vertina, kad Taryba nusprendė su juo pasikonsultuoti dėl šių naujų aplinkybių ir 2017 m. rugsėjo 26 d. pateikė EDAPP prašymą peržiūrėti šiuos pakeitimus, siūlomus atsižvelgiant į Taryboje vykdomas derybas ⁽⁴⁾.

Šios nuomonės tikslas – pateikti konkrečias rekomendacijas dėl Reglamento projekto, ypatingą dėmesį skiriant atitinkamiems projekto pakeitimams, dėl kurių vyksta diskusijos Taryboje. Pagrindinis dėmesys šioje nuomonėje (2 dalies) skiriamas aptarimui, siekiant padėti įvertinti, ar tenkinami būtinumo reikalavimai, taikomi nukrypti leidžiančioms nuostatomis, numatytoms statistikos tikslais pagal BDAR 89 straipsnį ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 52 straipsnio 1 dalį. Be to, 3 dalyje EDAPP pateikia rekomendacijas dėl siūlomų nuostatų, susijusių su apsaugos priemonėmis.

4. IŠVADOS

Jeigu siūlomi pakeitimai būtų įtraukti į galutinį tekstą, Reglamento projektas taptų pirmuoju ES teisėkūros dokumentu, į kurį įtrauktos Bendrojo duomenų apsaugos reglamento 89 straipsnyje numatytos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo teisės susipažinti su asmens duomenimis, juos ištaisyti ir teisės prieštarauti dėl jų tvarkymo statistikos tikslais. Kadangi šis dalykas naujas ir svarbus, EDAPP palankiai vertina, kad Taryba konsultuojasi ir rūpinasi galimu šio pasiūlymo poveikiu asmens duomenų apsaugai.

- EDAPP rekomenduoja, kad Taryba iš naujo įvertintų būtinumą taikyti siūlomas nukrypti leidžiančias nuostatas, atsižvelgdama į standartą, numatytą BDAR 89 straipsnyje, kuris vertinamas atsižvelgiant į Chartiją.
- Jeigu ES teisės aktų leidėjas negali toliau pagrįsti būtinumo taikyti šias nukrypti leidžiančias nuostatas ir susiaurinti nuostatų taikymo sritį, EDAPP rekomenduoja vietoje to apsvaistyti, kaip BDAR 11 straipsnis gali padėti spręsti nacionalinėms statistikos institucijoms pagrįstą susirūpinimą keliančius klausimus. Visų pirma, tai gali būti svarbu tuose duomenų tvarkymo etapuose, kuriuose raktas, kuriuo asmuo prisijungia prie savo duomenų rinkinio, jau yra ištrintas, ir imtasi kitų organizacinių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad asmenų nebegalėtų vėl identifikuoti statistikos institucijos ar kitos šalys.

⁽¹⁾ COM(2016) 786 final – 2016/0389 (COD).

⁽²⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (95/46/EB) dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31).

⁽³⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

⁽⁴⁾ Žr. pirmininkaujantios valstybės narės pranešimą delegacijoms dėl pirmininkaujantios valstybės narės dokumento teksto 16 konstatuojamosios dalies a punkto ir 12 straipsnio a punkto (duomenų apsauga) (nuor. Nr. 12351/17), Briuselis, 2017 m. rugsėjo 21 d. Šis dokumentas taip pat viešai skelbiamas Tarybos registre adresu <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12351-2017-INIT/en/pdf>.

Jeigu konkrečių nukrupti leidžiančių nuostatų būtinumas būtų pagrįstas vėlesniame etape, EDAPP pasiūlytų papildomų rekomendacijų dėl 12 straipsnio a punkto, susijusių su sąlygomis ir apsaugos priemonėmis:

- EDAPP palankiai vertina aiškų teiginį, kad asmens duomenys nenaudojami įgyvendinant priemones ar sprendimus dėl konkretaus duomenų subjekto.
- Be to, EDAPP palankiai vertina nuostatą, kurioje reikalaujama, kad asmens duomenys būtų naudojami tik statistikos tikslais.
- EDAPP rekomenduoja peržiūrėti tekstą ir jame aiškiai numatyti, kad tvarkant asmens duomenis suteikiami pseudonimai ir (o ne „arba“) kitos tinkamos apsaugos priemonės, numatytos 89 straipsnio 1 dalyje.

2017 m. lapkričio 20 d., Briuselis

Giovanni BUTTARELLI

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas
